

УДК 657.37:631.11

І. В. Свиноус,
д. е. н., професор кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID: 0000-0002-0346-1596

Н. І. Свиноус,
к. е. н., асистент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID: 0000-0003-3640-0519

Н. М. Присяжнюк,
к. вет. н., доцент кафедри іхтіології та зоології,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-4737-014

О. О. Рудич,
к. е. н., доцент, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
ORCID ID: 0000-0002-4594-2590

О. Ю. Гаврик,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0001-9816-0253

DOI: 10.32702/2306-6792.2022.7—8.30

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

I. Svinous,
Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Bila Tserkva National Agrarian University
N. Svinous,
PhD in Economics, Assistant of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University
N. Prisyazhnyuk,
PhD in Veterinary Sciences, Associate Professor, Bila Tserkva National Agrarian University
O. Rudych,
PhD in Economics, Associate Professor, Bila Tserkva Institute of Continuing Professional Education
O. Gavryk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Bila Tserkva National Agrarian University

PROBLEMS OF EVALUATING THE ACTIVITIES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES USING INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS

У сучасних умовах глобалізації та посилення конкуренції інформаційний ресурс відіграє важливу роль, що знаходить прояв у посиленні залежності економічного розвитку сільгоспідприємств молочного скотарства від функціонування інформаційної складової економічної системи. Очевидно, що без своєчасної й достовірної інформації про вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, досягнення в інноваційному розвитку, зміну законодавчих норм та ін., неможливо забезпечити постановку ефективної системи планування в підприємствах молочного скотарства. Від рівня достовірності, оперативності та своєчасності одержаної інформації про фактори макроекономічного середовища залежить точність й об'єктивність планових показників. Наявність інформаційної системи постає основним елементом у реалізації стратегічного управління розвитком молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах.

Вважаємо, що твердження про об'єктивний розподіл витрат між видами продукції пропорційно її вартості за цінами реалізації є спірним, оскільки ці ціни не відповідають принципу виникнення витрат. Тому собівартість, обчислена цим методом, не може бути основою для формування політики цін. Такий метод може бути використаний при аналізі ефективності виробництва продукції молочного скотарства. Питання вибору тих чи інших методів калькуляції собівартості продукції має вирішуватися самостійно залежно від прийнятої моделі виробничого обліку витрат, виробничо-фінансової стратегічної та облікової політики.

З метою переходу від системи обліку повного розподілу до системи обліку обмеженої собівартості, а також аналізу маржинального доходу і прибутку вважаємо виправданим обчислення собівартості продукції сільського господарства, у т.ч. молочного скотарства, оперативного-розрахунковим шляхом за прямими, змінними та сукупними витратами.

У процесі дослідження, з урахуванням виділених об'єктів калькуляції продукції молочного скотарства, нами розроблено методику обчислення собівартості продукції молочного скотарства відповідно до її якісних характеристик.

Перший аспект удосконалення калькулювання продукції полягає у заміні існуючої бази розподілу витрат на виробництво продукції. Об'єктивно розподілити витрати між основною, сполученою та побічною продукцією можна за єдиної, незмінної та незалежної основи, властивої всьому сільськогосподарському виробництву або окремим його галузям. Такою основою, на нашу думку, може бути калорійність сільськогосподарської продукції. Калорійність — це кількість енергії, що виражена в калоріях, яку може забезпечити певний вид продукції. Перевага єдиної бази калькулювання полягає в тому, що вона забезпечує сталість і взаємозв'язок між об'єктами калькуляції.

Другий аспект удосконалення калькуляції готової продукції молочного скотарства полягає у розрахунку фактичної собівартості одиниці натуральної продукції щодо її споживчих властивостей та якості.

При обчисленні собівартості молока з урахуванням якості об'єктом калькуляції є молоко у перерахунку на базисну жирність (3,4%) та базовий вміст білка (3,0%). Розподілом загальної суми витрат за обсяг продукції базисних кондицій визначається собівартість одиниці виробленої продукції з урахуванням її якості. Внаслідок калькулювання молока з урахуванням якісних характеристик рівень рентабельності виробленої продукції в досліджуваних господарствах може зрости більш ніж на 10 процентних пунктів.

Reforming accounting and financial (financial) reporting in Ukraine provides for their progressive and harmonious development in accordance with generally accepted principles and requirements of International Financial Reporting Standards (IFRS). In this regard, the practical application of the provisions of IFRS 41 "Agriculture" is of particular importance for agricultural organizations. The importance of the fair value measurement principle of IFRS 41 should be emphasized here. IFRS 41 synthesizes the features of agriculture in the unique characteristics of agricultural activities as management of biotransformation of biological assets.

Standard 41 "Agriculture" includes accounting methodology and information on agricultural activities, which, until recently, were reflected in the Russian Accounting Standards. IFRS 41 introduces completely new concepts of biological assets, agricultural activities and introduces terms such as: biotransformation and fair value.

In accordance with International Financial Reporting Standard (IFRS) 41 Agriculture, a biological asset is a living animal or plant. International Financial Reporting Standard 41 applies accounting for biological assets and agricultural products, i. e. products obtained from biological assets at the time of collection. Subsequently, after the collection of products, IFRS 2 Inventories or other relevant international financial reporting standards is applied.

One of the features of a biological asset may be that it has the ability to reproduce and then re-produce agricultural products. This process is called biotransformation. To reveal the essence and peculiarity of the characteristic "biotransformation" should be based on the fact that biotransformation implies the process of general biological change.

General biological changes are a characteristic feature of living organisms that require consideration not only of natural but also managerial aspects, as biotransformation is a set of factors regulated by man.

IFRS 41 for the measurement of biological assets provides for the concept of "fair value", which is not used in domestic accounting practice. Fair value is the amount for which an asset could be exchanged, or a liability settled, between knowledgeable, willing parties in an arm's length transaction. Income from agricultural activities consists of the fair value of biological assets and agricultural products, calculated at the time of their recognition, as well as the changed fair value of biological assets at the next reporting date. Expenditures on agricultural activities consist of the cost of inventories spent, labor costs, social security contributions, depreciation deductions and other expenses of all ordinary activities in this reporting period.

Ключові слова: молочне скотарство, облік, міжнародні стандарти фінансової звітності, калькулювання, собівартість.

Key words: valuation, biological assets, international financial reporting standards, agricultural reporting, value.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Реформування бухгалтерського обліку та бухгалтерської (фінансової) звітності в Україні передбачає прогресивно-гармонійний їх розвиток

відповідно до загальновизнаних принципів та вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). У зв'язку з цим для сільськогосподарських підприємств особливого значення набувають

питання практичного застосування положень МСФЗ 41 "Сільське господарство". Тут слід виділити значимість запровадженого МСФЗ 41 принципу оцінки біологічних активів за справедливою вартістю. У МСФЗ 41 синтезовано особливості сільського господарства в унікальній характеристиці сільськогосподарської діяльності як управління біотрансформацією біологічних активів.

У сучасних економічних умовах для організацій, що займаються сільськогосподарською діяльністю, особливої актуальності набули питання адаптації до вітчизняної облікової практики положень МСФЗ 41 "Сільське господарство", що відображає особливості організації бухгалтерського обліку біологічних активів, одержуваної від них сільськогосподарської продукції на момент її збирання, деяких видів урядових субсидій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми обліку діяльності сільськогосподарських підприємств висвітлювалися в дослідженнях Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцева, М.Ф. Огічук та інших. Проте, залучення іноземних інвестицій в розвиток аграрного сектору вимагає формування інформаційного масиву даних для оцінки ефективності їх вкладень.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

На основі узагальнення наукових досліджень запропонувати теоретичне обґрунтування та практичні рекомендації щодо трансформації системи обліку сільськогосподарських підприємств до міжнародних стандартів фінансової звітності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальними характеристиками сільськогосподарської діяльності є:

- а) здатність біологічних активів до біотрансформації — зміни;
- б) керованість. Управління передбачає створення для біотрансформації біологічних активів системи необхідних агробіологічних, організаційно-технологічних, ґрунтово-кліматичних та інших умов;
- в) кількісні та якісні зміни, спричинені біотрансформацією біологічних активів. Дані зміни регулярно відстежуються, вимірюються (оцінюються) та відображаються бухгалтерськими операціями у процесі управління сільськогосподарською діяльністю. Біологічні активи можуть бути визнані в бухгалтерському обліку сільськогосподарських підприємств за обов'язкового виконання наступних умов:

а) суб'єкт господарювання контролює біологічний актив у результаті минулих подій, що під-

тверджується відповідними правоустановлюючими документами;

б) існує можливість отримання сільськогосподарським підприємством в майбутньому економічної вигоди від біологічного активу (у вигляді сільськогосподарської продукції, приплоду, виручки від продажу та інших надходжень);

в) управляє біологічним активом та результатами його біотрансформації у процесі сільськогосподарської діяльності;

г) оцінку біологічного активу за справедливою вартістю або собівартістю можна визначити з достатньою мірою надійності та достовірності.

Залежно від виду сільськогосподарської діяльності (підкласу виду економічної діяльності) одиницею бухгалтерського обліку біологічних активів може бути центнер, гектар, голова тощо [1].

Біологічні активи можуть визнаватися суб'єктом господарювання у бухгалтерському обліку за однорідними групами або підгрупами, оціненими за справедливою вартістю (тварини певної породи, одного і того ж віку та напрямки використання, рослини за групами та підгрупами сільськогосподарських культур, сільськогосподарська продукція за однорідними групами, сортами та якості). Кількісна інформація про кожну групу біологічних активів для її розкриття у бухгалтерській (фінансовій) звітності сільськогосподарських підприємств може додатково класифікуватися на споживані та плодіві біологічні активи. Найважливішою проблемою нині відсутність органічного поєднання вітчизняного бухгалтерського обліку та обліку відповідно вимогам міжнародних стандартів [2]. Актуальними стали питання, пов'язані з іншими принципами обліку та різними поняттями відповідно до міжнародних та вітчизняних стандартів обліку. Винятком не стало і таке поняття, як "біологічний актив", яке, по суті, не застосовується у обліковій практиці вітчизняних сільськогосподарських підприємств, проте активно використовується у міжнародних стандартах. Внаслідок цього виникають проблеми з організацією бухгалтерського обліку біологічних активів.

Стандарт 41 "Сільське господарство" включає методологію обліку та інформацію про сільськогосподарську діяльність, які, донедавна були відображені у національних стандартах бухгалтерського обліку. МСФЗ 41 представляє абсолютно нові поняття біологічних активів, сільськогосподарської діяльності та вводить такі терміни як: біотрансформація та справедлива вартість.

У вітчизняній практиці виділяють два види сільськогосподарських активів: оборотні та необоротні [3]. Так, поділ тварин на основне стадо та тварин на вирощуванні та відгодівлі, не застосовується до Міжнародного стандарту фінансової звітності "Сільське господарство". А за між-

народним стандартом фінансової звітності 16 "Основні засоби" та міжнародним стандартом фінансової звітності 41 "Сільське господарство" дані об'єкти основних засобів відносять до біологічних активів та амортизація за ними не нараховується.

Відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності (МСФЗ) 41 "Сільське господарство" біологічний актив — це жива тварина або рослина. Міжнародний стандарт фінансової звітності 41 застосовується обліку біологічного активу та сільськогосподарської продукції, тобто. продукції, одержаної від біологічних активів на момент її збирання. Надалі після збору продукції застосовується МСФЗ 2 "Запаси" або інші відповідні міжнародні стандарти фінансової звітності.

Нині є актуальним те, щоб те чи інше підприємство представляли кількісну характеристику кожної групи біологічних активів, при цьому слід робити такі розмежування: споживані та плодкові біологічні активи; зрілі та незрілі біологічні активи. Вибір однієї з груп буде базуватися на основі ситуації або певних умов. Такий поділ містить інформацію, що є корисною в оцінці розподілу у часі майбутніх потоків коштів. Таким чином, підприємство більш повно та якісно надає відомості про принципи, що застосовуються для розмежування.

До споживаних біологічних активів відносять активи, зібрані як сільськогосподарської продукції або продані як біологічні активи.

Плодоносні біологічні активи — це всі біологічні активи, які є споживаними. До них відносять молочну худобу, виноградну лозу, фруктові дерева, а також дерева, призначені для заготівлі дров без вирубки дерев. Продуктивні біологічні активи — це об'єкти, що самовідновлюються, а не сільськогосподарська продукція.

Виділяють зрілі та незрілі біологічні активи. До зрілих біологічних активів на відміну від незрілих відносять активи, які або досягли своїх параметрів і тепер дозволяють приступити до збору продукції, або можуть забезпечити збір продукції на систематичній основі та приносити певні фінансові результати. Оцінка біологічних активів підлягає постійному перегляду за справедливою вартістю, виходячи зі стану, що змінюється внаслідок біотрансформації (приріст худоби, переведення молодняка в основне стадо) [4]. Зміна справедливої вартості, зменшене величину витрат, гаданих у майбутньому періоді підлягає відображенню на рахунку прибутків і збитків.

Прибуток може виникнути при початковій оцінці біологічного активу, як, наприклад, у момент народження теля. Збиток при початковій оцінці біологічного активу може виникнути у зв'язку з тим, що при визначенні різниці справедливої вартості біологічного активу та витрат на продаж дані витрати на продаж віднімаються.

Грунтуючись на вищесказаному, можна сформулювати більш повне визначення біологічного активу — це рослини і тварини, які використовуються в сільськогосподарській діяльності, тобто вирощуються на продаж, заміну або збільшення їх чисельності з метою отримання сільськогосподарської продукції в теперішньому і майбутньому [5]. У результаті вони можуть багаторазово або, навпаки, тільки разово використовуватися для збирання сільськогосподарської продукції. Тварини та рослини, що не застосовуються у сільськогосподарській діяльності, до біологічних активів не відносяться.

Для вітчизняної облікової практики дуже важливо наблизити правила ведення бухгалтерського обліку до МСФЗ, й у сільське господарство це неможливо без поняття "біологічні активи" [6]. Даючи визначення біологічного активу розробники, як відмінні риси, звертають увагу на те, що біологічний актив:

- піддається біологічному перетворенню;
- має можливість давати сільськогосподарську продукцію;

- здатний надавати додаткові біологічні активи;
- приносить економічні вигоди;
- створюється внаслідок минулих подій;
- надалі може бути використаний у процесі діяльності суб'єкта господарювання;
- контролюється та достовірно оцінюється;
- може бути короткостроковим та довгостроковим;

Тим не менш, не всі вищенаведені відмінні риси слід включати у визначення терміна "біологічний актив", оскільки вони в основному відображають особливості біологічних активів і не розкривають повною мірою їхню суть. Біологічні активи повинні розглядатися з позиції бухгалтерського обліку як об'єкти господарської діяльності та об'єкти обліку, що мають організаційно — господарську самостійність.

На підставі цього можна запропонувати таке визначення: "біологічні активи — це живі об'єкти господарської діяльності з виробництва сільськогосподарської продукції, що дозволяють отримати економічний зиск у результаті керованої біотрансформації в ході неодноразового їх використання у відтворювальному процесі".

Однією з особливостей біологічного активу може бути те, що він має можливість відтворюватися, а потім знову виробляти сільськогосподарську продукцію. Такий процес називається біотрансформацією [7]. Щоб розкрити сутність та особливість характеристики "біотрансформація" слід спиратися на те, що біотрансформація має на увазі процес загальнобіологічних змін.

Загальнобіологічні зміни є характерною особливістю живих організмів, що вимагають розгляду не тільки природних, а й управлінських аспектів, оскільки біотрансформація є сукупністю факторів, що регулюються людиною.

У МСФЗ 41 для оцінки біологічних активів передбачено поняття "справедлива вартість", яке у вітчизняній практиці бухгалтерського обліку не застосовувалося. Справедлива вартість — це сума, яку можна обміняти актив чи врегулювати зобов'язання під час угоди між добре обізнаними, бажано оцінюючи та обліку біологічних активів за справедливою вартістю необхідно відображати доходи, витрати, прибуток, збиток від сільськогосподарської діяльності [8]. Доходи від сільськогосподарської діяльності складаються із справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції, розрахованої на момент їх визнання в обліку, а також із зміненої справедливої вартості біологічних активів на чергову звітну дату. Витрати на сільськогосподарську діяльність складаються з вартості витрачених матеріальних запасів, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні потреби, амортизаційних відрахувань та інших витрат усієї звичайної діяльності у цьому звітному періоді.

На основі цього формується чітке поняття біотрансформації. Біотрансформація — це процес біологічних перетворень сільськогосподарських тварин і рослин, на який може впливати людина шляхом створення стабільних сприятливих умов з метою отримання найбільшого економічного ефекту через підвищення урожайності та продуктивності.

Можна зробити висновок, що суб'єктам підприємницької діяльності, які мають біологічні активи на своєму балансі, потрібно при вирішенні питання про порядок обліку біологічних активів і в даний час, і в майбутньому, доки не з'являться відповідні національні стандарти, звертатися за допомогою до вимог МСФЗ (IAS) 41 "Сільське господарство". Цікаво фактом є те, що МСФЗ (IAS) 41 став найпершим стандартом у системі міжнародних стандартів фінансової звітності, що ще раз підкреслює як з економічного погляду, так і за галузями в цілому, актуальність проблеми обліку біологічних активів та необхідність її вирішення на рівні національних облікових стандартів. Виходячи із загальних концептуальних основ, кожна сільськогосподарська організація може визначати в рамках своєї облікової політики конкретний порядок організації обліку біологічних активів та результатів їхньої біотрансформації, керуючись при цьому такими основними принципами:

принципом ідентифікації, який означає, що у бухгалтерському обліку організації як біологічні активи визнаються рослини (сільськогосподарські культури) та тварини, що застосовуються у сільськогосподарській діяльності;

принципом керованості, що означає, що організація керує біологічними активами та результатами їх біотрансформації у процесі сільськогосподарської діяльності;

принципом первинного визнання та подальшого визнання — це момент початкового та подальшого визнання біологічних активів за справедливою вартістю за вирахуванням передбачуваних збутових витрат, а також момент первинного визнання сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю за вирахуванням передбачуваних збутових витрат;

принципом вартісного (грошового) виміру, що означає, що біологічні активи та сільськогосподарська продукція у бухгалтерському обліку оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням передбачуваних збутових витрат;

принципом багаторазовості використання інформації, що означає, що бухгалтерська інформація про біологічні активи та результати їх біотрансформації використовується організацією в системі управління біоресурсами для складання спеціальної форми звітності (довідки) про потенційні доходи, витрати та фінансові результати від сільськогосподарської діяльності, а також в аналізі майнового та фінансового стану організації, її платоспроможності тощо;

принципом реєстрації — всі операції, пов'язані з визнанням, оцінкою біологічних активів та відображенням результатів їх біотрансформації, мають бути зафіксовані шляхом складання відповідних документів та реєстрів бухгалтерського обліку;

принципом відстеження, вимірювання та відображення результатів біотрансформації біологічних активів, який означає, що організація повинна періодично контролювати, вимірювати якісні та кількісні зміни біологічних активів, що відбуваються, а також результатів їх біотрансформації (доходів, витрат, фінансових результатів) з одночасним відображенням цих змін у бухгалтерській обліку;

принципом періодичності, який означає, що визначення справедливої вартості біологічних активів з метою їх відображення у бухгалтерському обліку необхідно проводити на кожну звітну дату.

Об'єктами бухгалтерського обліку сільськогосподарської діяльності суб'єктів господарювання є такі біологічні активи та результати їх біотрансформації: зернові та зернобобові культури; технічні культури; овочеві культури та картопля; плодови, ягідні культури та виноградники; кормові та інші культури; молочна та м'ясна велика рогата худоба, у тому числі тварини на вирощуванні та відгодівлі; свині та свиноматки різного віку та поросята; вівці, кози, ягнята та козенята; доросле стадо птахів та молодня на вирощуванні; основне стадо різного віку та приплід кроликів та хутрових звірів; інші біологічні активи. Крім того, до об'єктів бухгалтерського обліку належать: сільськогосподарська продукція всіх видів, зібрана (отрима-

на) від відповідних біологічних активів рослинництва та тваринництва; витрати на відповідні види сільськогосподарської діяльності (оплата праці, відрахування на соціальні потреби, матеріальні витрати, амортизація, інші витрати на рослинництві та тваринництві); доходи від відповідних видів сільськогосподарської діяльності (справедлива вартість біологічних активів та сільськогосподарської продукції, розрахована в момент їх визнання у бухгалтерському обліку; зміна справедливої вартості біологічних активів на чергову звітну дату; державна субсидія, що відноситься до біологічного активу, відображеного за справедливою вартістю, не обмежена жодними умовами, у тому звітному періоді, в якому вона визнається такою, що підлягає отриманню, фінансові результати від сільськогосподарської діяльності (прибутки та збитки), сума собівартості за вирахуванням амортизації та знецінення, за якою можуть бути оцінені деякі біологічні активи в момент їх першочинного визнання.

ВИСНОВКИ

Інформацію про таку методику обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю можна використовувати для об'єктивної оцінки ресурсного потенціалу сільськогосподарського виробництва, фінансового та майнового стану сільськогосподарської організації, її платоспроможності, інвестиційної привабливості та ефективності виробництва продукції рослинництва та тваринництва. Крім того, оцінку валової продукції (товарної та нетоварної) рослинництва та тваринництва за справедливою вартістю можна використовувати для визначення показників ефективності використання не тільки біологічних ресурсів, а й усіх матеріальних (шляхом розрахунку фондівіддачі, матеріаловіддачі та ін.), трудових (шляхом розрахунку продуктивності праці, трудомісткості виробництва) та інших (земельних, фінансових) ресурсів. Практичне значення обліку біологічних активів за справедливою вартістю та результатів їх трансформації значно зростає у сільськогосподарських організаціях в умовах членства України в Світовій організації торгівлі.

Література:

1. Рыбакова О.А. Класифікація біологічних активів птахівництва в системі бухгалтерського обліку. Збалансоване природокористування. 2015. № 4. С. 80—83.
2. Савчук В.К. Управління ефективністю сільськогосподарського виробництва: інформаційно-аналітичний аспект: [монографія] К.: видавництво "Вик Принт", 2013. 640 с.
3. Метелиця В.М. Стандартизація галузевої методології обліку як елементу професії. Економіка АПК. 2013. № 6. С. 45—53.

4. Грибовська Ю.М. Облік довгострокових біологічних активів рослинництва. Економіка та держава. 2019. № 12. С. 83—88.

5. Демчук О.М., Демчук Н.І., Ткаченко О.С. Бухгалтерський облік в управлінні сільськогосподарськими підприємствами. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2017. № 3. С. 256—262.

6. Брик М. Своєрідність обліку та контролю поточних біологічних активів в тваринництві. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2018. Вип. 23. С. 61—65.

7. Палюх М.С., Брик М.М. Особливості обліку біологічних активів з врахуванням міжнародних стандартів. Інноваційна економіка. 2018. № 9—10. С. 197—203.

8. Садовська І.Б., Бабіч І.І., Нагірська К.Є. Організація обліку і оподаткування у фермерських господарствах в контексті професійного бухгалтерського судження. Облік і фінанси. 2019. № 4. С. 45—53.

References:

1. Rybakova, O.A. (2015), "Classification of biological assets of poultry in the accounting system", *Zbalansovane pryrodokorystuvannya*, vol. 4, pp. 80—83.
 2. Savchuk, V.K. (2013), *Upravlinnia efektyvnosti sil'skohospodars'koho vyrobnytstva: informatsijno-analitychnyj aspekt* [Management of efficiency of agricultural production: information-analytical aspect], Vyk Prynt, Kyiv, Ukraine.
 3. Metelytsia, V.M. (2013), "Standardization of industry accounting methodology as an element of the profession", *Ekonomika APK*, vol. 6, pp. 45—53.
 4. Hrybovska, Y. Khodakivska, L. and Kononenko, Z. (2019), "Accounting for long-term biological assets of crop", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 83—88.
 5. Demchuk, O.M. Demchuk, N.I. and Tkachenko, O.S. (2017), "Accounting in the management of agricultural enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats' Tavrijs'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*, vol. 3, pp. 256—262.
 6. Bryk, M. (2018), "Peculiarity of accounting and control of current biological assets in animal husbandry", *Rehional'ni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy*, vol. 23, pp. 61—65.
 7. Paliukh, M.S. and Bryk, M.M. (2018), "Features of accounting for biological assets, taking into account international standards", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 9—10, pp. 197—203.
 8. Sadovs'ka, I.B. Babich, I.I. and Nahirs'ka, K.Ye. (2019), "Organization of accounting and taxation in farms in the context of professional accounting judgment", *Oblik i finansy*, vol. 4, pp. 45—53.
- Стаття надійшла до редакції 05.04.2022 р.*